

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 118.576 van 24 april 2003
in de zaak A. 74.992/VII-15.670.**

In zake : de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
die woonplaats kiest bij
advocaat P. DEVERS,
kantoor houdende te GENT,
Kouter 71-72

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Volksgezondheid,
die woonplaats kiest bij
advocaat T. BALTHAZAR,
kantoor houdende te GENT,
Onderbergen 57.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de Vlaamse Gemeenschap op 15 juli 1997 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van "het Koninklijk Besluit van 6 maart 1997 betreffende de beroepstitel en de kwalificatievereisten voor de uitoefening van het beroep van bandagist, van orthesist, van prothesist en houdende vaststelling van de lijst van technische prestaties en de lijst van handelingen waarmee een bandagist, orthesist, prothesist door een arts kan worden belast (B.S. van 16 mei 1997), inzonderheid de artt. 4, 5 en 6 ervan, alsmede de artt. 7, 8 en 9, telkens pt. 1 ervan";

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste Auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op de beschikking van 22 juli 2002 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 9 december 2002 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 23 januari 2003;

Gehoord het verslag van Staatsraad R. STEVENS;

Gehoord de opmerkingen van advocaat P. DEVERS, die verschijnt voor de verzoekende partij, en van advocaat T. BALTHAZAR, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het gedeeltelijk eensluidend advies van Eerste Auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de artikelen 4 tot en met 9 van het bestreden koninklijk besluit, ter uitvoering van de artikelen 22bis en 23 van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies, bepalen aan welke voorwaarden personen moeten voldoen om respectievelijk het beroep van bandagist, orthesist en prothesist, en de combinatie van de beroepen van bandagist-orthesist, orthesist-prothesist, en bandagist-orthesist-prothesist, uit te oefenen; dat deze bepalingen als volgt luiden :

"Art. 4. Het beroep van bandagist mag slechts worden uitgeoefend door personen die voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° houder zijn van een diploma dat een opleiding bekroont van ten minste drie jaar in een afdeling bandagen, aangevuld met twee jaar bedrijfsbeleidsgerichte cursussen, beiden gevolgd in een inrichting opgericht, gesubsidieerd of erkend door de bevoegde overheid, volgend op het hoger secundair onderwijs.

Het leerprogramma van de afdeling bandagen omvat op zijn minst :

a) een theoretische opleiding in :

- anatomie;
- pathologie;
- fysiologie;
- hygiëne;
- revalidatie;
- mechanica;
- biomechanica;

- deontologie;
- psychologie;
- informatica;
- bedrijfsbeheer;

b) een theoretische en praktische opleiding, georiënteerd naar de medische toepassing in :

- elektriciteit;
- elektronica;
- materialenleer;
- meettechnieken;
- grafisch tekenen;
- bandagisterie;
- werkplaatstechnologie;

2° met vrucht een stage doorlopen hebben bij een erkend bandagist van minstens twee jaar, in maatname, aanpassen en vervaardigen van bandagen, ten bewijze waarvan de kandidaat een stageboek moet bijhouden.

De duur van de stage moet gestaafd worden bij middel van documenten van de sociale zekerheid.

3° hun beroepskennis en vaardigheden via bijscholing onderhouden en bijwerken, om een beroepsuitoefening op een optimaal kwaliteitsniveau mogelijk te maken.

De hierboven bedoelde bijscholing moet bestaan uit persoonlijke studie en deelname aan vormingsactiviteiten.

Art. 5. Het beroep van orthesist mag slechts worden uitgeoefend door personen die voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° houder zijn van een diploma dat een opleiding bekroont van ten minste drie jaar in een afdeling orthesen, aangevuld met twee jaar bedrijfsbeleidsgerichte cursussen, beiden gevolgd in een inrichting opgericht, gesubsidieerd of erkend door de bevoegde overheid, volgend op het hoger secundair onderwijs.

Het leerprogramma van de afdeling orthesen omvat op zijn minst :

a) een theoretische opleiding in :

- anatomie;
- pathologie;
- fysiologie;
- hygiëne;
- revalidatie;
- mechanica;
- biomechanica;
- deontologie;
- psychologie;
- informatica;
- bedrijfsbeheer;

b) een theoretische en praktische opleiding, georiënteerd naar de medische toepassing in :

- elektriciteit;
- elektronica;
- materialenleer;
- meettechnieken;
- grafisch tekenen;
- orthesiologie;
- werkplaatstechnologie;

2° met vrucht een stage doorlopen hebben bij een erkend orthesist van minstens twee jaar, in maatname, aanpassen en vervaardigen van orthesen, ten bewijze waarvan de kandidaat een stageboek moet bijhouden.

De duur van de stage moet gestaafd worden bij middel van documenten van de sociale zekerheid.

3° hun beroepskennis en -vaardigheden via bijscholing onderhouden en bijwerken, om een beroepsuitoefening op een optimaal kwaliteitsniveau mogelijk te maken.

De hierboven bedoelde bijscholing moet bestaan uit persoonlijke studie en deelname aan vormingsactiviteiten.

Art. 6. Het beroep van prothesist mag slechts worden uitgeoefend door personen die voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° houder zijn van een diploma dat een opleiding bekroont van ten minste drie jaar in een afdeling prothesen, aangevuld met twee jaar bedrijfsbeleidsgerichte cursussen, beiden gevolgd in een inrichting opgericht, gesubsidieerd of erkend door de bevoegde overheid, volgend op het hoger secundair onderwijs.

Het leerprogramma van de afdeling prothesen omvat op zijn minst :

a) een theoretische opleiding (...) in :

- anatomie;
- pathologie;
- fysiologie;
- hygiëne;
- revalidatie;
- mechanica;
- biomechanica;
- deontologie;
- psychologie;
- informatica;
- bedrijfsbeheer;
- chemie;

b) een theoretische en praktische opleiding, georiënteerd naar de medische toepassing in :

- elektriciteit;
- elektronica;
- materialenleer;
- meettechnieken;
- grafisch tekenen;
- prothesiologie;
- werkplaatstechnologie;

2° met vrucht een stage doorlopen hebben bij een erkend prothesist van minstens twee jaar, in maatname, aanpassen en vervaardigen van prothesen, ten bewijze waarvan de kandidaat een stageboek moet bijhouden.

De duur van de stage moet gestaafd worden bij middel van documenten van de sociale zekerheid.

3° hun beroepskennis en -vaardigheden via bijscholing onderhouden en bijwerken, om een beroepsuitoefening op een optimaal kwaliteitsniveau mogelijk te maken.

De hierboven bedoelde bijscholing moet bestaan uit persoonlijke studie en deelname aan vormingsactiviteiten.

Art. 7. De combinatie van de beroepen bandagist-orthesist mag slechts worden uitgeoefend door personen die voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° houder zijn van een diploma dat toegang geeft tot het beroep van bandagist of orthesist, aangevuld met de laatste twee jaren van de opleiding in het andere vakgebied dan datgene waarvoor de betrokkene een diploma heeft evenals de twee daarbijhorende jaren stage.

2° hun beroepskennis en -vaardigheden via bijscholing onderhouden en bijwerken, om een beroepsuitoefening op een optimaal kwaliteitsniveau mogelijk te maken.

De hierboven bedoelde bijscholing moet bestaan uit persoonlijke studie en deelname aan vormingsactiviteiten.

Art. 8. De combinatie van de beroepen orthesist-prothesist mag slechts worden uitgeoefend door personen die voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° houder zijn van een diploma dat toegang geeft tot het beroep van orthesist of prothesist, aangevuld met de laatste twee jaren van de opleiding in het andere vakgebied dan datgene waarvoor de betrokkene een diploma heeft evenals de twee daarbij horende jaren stage.

2° hun beroepskennis en -vaardigheden via bijscholing onderhouden en bijwerken, om een beroepsuitoefening op een optimaal kwaliteitsniveau mogelijk te maken.

De hierboven bedoelde bijscholing moet bestaan uit persoonlijke studie en deelname aan vormingsactiviteiten.

Art. 9. De combinatie van de beroepen van bandagist-orthesist-prothesist mag slechts worden uitgeoefend door personen die voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° ofwel houder zijn van de diploma's die toegang geven tot de combinatie van de beroepen bandagist-orthesist of van de beroepen orthesist-prothesist, aangevuld met de laatste twee jaren van de opleiding in het andere vakgebied dan die waarvoor de betrokkene een diploma heeft evenals de twee daarbij horende jaren stage.

De duur van de stage moet gestaafd worden bij middel van documenten van de sociale zekerheid.

ofwel houder zijn van een diploma dat een opleiding bekroont van ten minste vier jaar in een afdeling bandagen-orthesenprothesen aangevuld met twee jaar bedrijfsbeleidsgerichte cursussen, beiden gevolgd in een inrichting opgericht, gesubsidieerd of erkend door de bevoegde overheid, volgend op het hoger secundair onderwijs, en met vrucht een stage doorlopen hebben bij een erkend bandagist-orthesist-prothesist van minstens twee jaar.

De duur van de stage moet gestaafd worden bij middel van documenten van de sociale zekerheid.

ofwel houder zijn van een diploma dat een opleiding bekroont, die overeenstemt met een opleiding van minstens drie jaar in het kader van een voltijds hoger onderwijs, afdeling bandagen, orthesen, prothesen, waarvan het leer-programma op zijn minst omvat :

a) een theoretische opleiding in :

- anatomie.
- pathologie;
- fysiologie;
- hygiëne;
- revalidatie;
- mechanica;
- biomechanica;
- deontologie;
- psychologie;
- informatica;
- bedrijfsbeheer;
- chemie;

b) een theoretische en praktische opleiding, georiënteerd naar de medische toepassing in :

- elektriciteit;
- (elektronica);
- materialenleer;
- meettechnieken;
- grafisch tekenen;
- bandagisterie-orthesiologie-prothesiologie;
- werkplaatstechnologie;

2° met vrucht een stage doorlopen hebben bij een erkend bandagist-orthesist-prothesist van minstens 2 jaar, in maatname, aanpassen en vervaardigen van bandagen-orthesen-prothesen, ten bewijze waarvan de kandidaat een stageboek moet bijhouden.

De duur van de stage moet gestaafd worden door een stagecontract.

3° hun beroepskennis en -vaardigheden via bijscholing onderhouden en bijwerken, om een beroepsuitoefening op een optimaal kwaliteitsniveau mogelijk te maken.

De hierboven bedoelde bijscholing moet bestaan uit persoonlijke studie en deelname aan vormingsactiviteiten";

2.1.1. Overwegende dat de verzoekende partij in haar enig middel de schending aanvoert van artikel 127, § 1, eerste lid, 2°, van de Grondwet; dat het middel uit twee onderdelen bestaat;

2.1.1.1. Overwegende dat zij in het eerste onderdeel van dat middel doet gelden dat het bestreden besluit ingrijpt in de organisatie van het onderwijs, waar dit besluit :

- "- voor de diploma's die toegang geven tot het beroep van bandagist (art. 4, 1°), van orthesist (art. 5, 1°) en van prothesist (art. 6, 1°) aan de Gemeenschappen de oprichting, de subsidiëring, dan wel de erkenning oplegt van afzonderlijke afdelingen betreffende respectievelijk bandage, orthesen dan wel prothesen, terwijl -volgens datzelfde koninklijk besluit- het verplicht minimum leerprogramma voor deze opleidingen menigvuldige gelijkenissen en verdere raakpunten vertoont (hetgeen ook al blijkt uit het gezegde in art. 9, 1°, derde en vijfde paragraaf van het koninklijk besluit zelf), zodat het een redelijke beleidsoptie van de Gemeenschappen kan zijn, met name in de eerste twee jaren van deze opleiding(en) in de gemeenschappelijke inrichting, subsidiëring of erkenning ervan te voorzien, terwijl de lezing van de artt. 7, 1°, 8, 1° en 9, 1°, eerste paragraaf van het koninklijk besluit, voor zover nog bijkomend nodig zou zijn, duidelijk aangeeft dat zulks door het koninklijk besluit wordt belet;
- voor het enkele diploma dat rechtstreeks toegang tot het gecombineerde beroep van bandagist-orthesist-prothesist (art. 9, 1°, vijfde paragraaf van het koninklijk besluit) alleen toelaat (zie ook de artt. 7, 1° en 8, 1° van het koninklijk besluit) dat zulk een diploma wordt bekomen na een opleiding van minstens drie jaar in het kader van een voltijds hoger onderwijs in een afdeling bandagen, orthesen, prothesen, daar waar het tot de uitsluitende bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort te kiezen of zij opleidingen opricht, subsidieert of erkent in het voltijds of in het deeltijds onderwijs;
- voor het uitoefenen van de gecombineerde beroepen van bandagist-orthesist en van orthesist-prothesist (in de artt. 7, 1° en 8, 1°), alsmede van bandagist-orthesist-prothesist (art. 9, 1°, eerste paragraaf) bovenop

het diploma dat toegang geeft tot één van deze beroepen of van de combinatie van twee van deze beroepen, tevens vereist dat er aanvulling is met de laatste twee jaren van de opleiding in het andere vakgebied dan datgene waarvoor de betrokkene een diploma heeft (behoort het aan de federale overheid, vanuit de bekommernis van zorgverstrekking, een minimum van opleidingsduur te bepalen, dan geldt dit niet meer wanneer dit minimum het louter gevolg is van de door de federale overheid gemaakte keuze die, bevoegdheidsoverschrijdend, te maken heeft met de organisatie van het onderwijs, hier de verplicht afzonderlijke opleidingen waarvan sprake in de artt. 4, 1°, 5, 1° en 6, 1° van het koninklijk besluit).

2.1.1.2. Overwegende dat de verzoekende partij als tweede onderdeel van het enig middel doet gelden :

"Het bestreden koninklijk besluit schendt de in het middel aangegeven bepaling eveneens, tweede onderdeel, doordat het (in de artt. 4, 5, 6 en 9 van het besluit) een zowel theoretisch als theoretisch-praktisch gedetailleerd leerprogramma verplicht stelt waardoor in werkelijkheid, ook al wordt dit leerprogramma als een minimum aangediend, het volledig curriculum van de zo bedoelde opleidingen wordt bepaald, zonder dat ruimte gelaten wordt voor de eigen organisatie- en beleidsbevoegdheid van de Gemeenschappen terzake het onderwijs, zodat het aangevochten besluit, mede door elke evenredigheid tussen het wettig kunnen stellen van vereisten terzake studie en opleiding langs de ene kant en het onderwijs langs de andere kant te bannen, de onderwijsbevoegdheid van de Gemeenschappen quasi compleet uitholt";

2.1.2.1. Overwegende dat de verwerende partij specifiek t.a.v. het eerste onderdeel van het middel in haar memorie van antwoord repliceert :

"Het bestreden besluit bepaalt in de artt. 4, 1°, 5, 1° en 6, 1° waaraan respectievelijk een bandagist, een orthesist en een prothesist onder andere moet voldoen om het desbetreffend beroep te mogen uitoefenen.

Hieruit kan echter niet worden afgeleid dat afzonderlijke afdelingen moeten worden opgericht, gesubsidieerd of erkend. Niets belet de Gemeenschappen de gemeenschappelijke vakken gelijktijdig voor de drie beroepen aan te bieden.

Anderzijds dient opgemerkt te worden dat de niet-gedetailleerde omschrijving van de domeinen in het bestreden besluit concreet moeten worden ingevuld met betrekking tot elk van de drie beroepen. Zo moet zeker de theoretische en praktische opleiding, hoewel voor de drie beroepen grotendeels met dezelfde domeinen aangeduid, concreet anders worden ingevuld voor bandage, voor orthese en voor prothese.

Zeker de vereiste twee jaar stage die daaraan gekoppeld is, verschilt uiteraard voor de drie beroepen.

De stelling dat het enkele diploma dat rechtstreeks toegang geeft tot het gecombineerde beroep van bandagist-orthesist-prothesist (art. 9, 1° bestreden besluit) alleen zou kunnen worden bekomen 'na een opleiding van minstens drie jaar in het kader van een voltijds hoger onderwijs in een afdeling bandagen, orthesen, prothesen', daar waar enkel de Gemeenschappen bevoegd zijn om te kiezen of zij opleidingen inricht, subsidieert of erkent in het voltijds of in het deeltijds onderwijs, is niet correct.

De verzoekster werpt ten onrechte op dat het bestreden besluit op het terrein van de Gemeenschappen zou treden waar zij de toegang tot deze beroepen afhankelijk zou maken van een opleiding van 'minstens drie jaar in het kader van een voltijds hoger onderwijs'.

Er staat nergens in het bestreden besluit dat 'een opleiding van minstens drie jaar in het kader van een voltijds hoger onderwijs' moet worden gevolgd. Artikel 9, 1°, vijfde lid voorziet uitdrukkelijk in een diploma dat een 'opleiding bekroont, die overeenstemt met een opleiding van minstens drie jaar in het kader van een voltijds hoger onderwijs (...)'.

Deze bepaling laat aan de Gemeenschappen de vrijheid om de opleiding tot het bekomen van een diploma te organiseren zoals zij het wenst : voltijds of deeltijds. Zij behoudt haar volledige bevoegdheid om te beslissen om opleidingen in te richten, te subsidiëren of te erkennen.

Vanuit de bekommernis een optimale en kwalitatief hoogstaande zorgverstrekking te garanderen, wordt voor hen die toegang wensen te hebben tot een bijkomend beroep een minimum duur bepaald voor de bijkomende opleiding. De niet-gedetailleerde omschrijving van de domeinen moet immers concreet worden ingevuld voor elk van de drie beroepen.

Zo moet zeker de 'theoretische en praktische opleiding', hoewel voor de drie beroepen grotendeels met dezelfde domeinen aangeduid, concreet anders worden ingevuld voor bandage, orthese en prothese. Zeker de vereiste twee jaar stage die daaraan gekoppeld is, verschilt uiteraard voor de drie beroepen";

2.1.2.2. Overwegende dat de verwerende partij m.b.t. het tweede onderdeel van het middel stelt :

"In het tweede onderdeel van haar enig middel beweert de Vlaamse Gemeenschap dat het bestreden besluit de onderwijsbevoegdheid van de gemeenschappen quasi compleet zou uithollen aangezien het bestreden besluit zowel een 'theoretisch als theoretisch-praktisch gedetailleerd leerprogramma verplicht stelt waardoor in werkelijkheid, ook al wordt dit leerprogramma als een minimum aangediend, het volledig curriculum van de zo bedoelde opleidingen wordt bepaald', zonder dat ruimte zou worden gelaten voor de eigen organisatie- en beleidsbevoegdheid van de Gemeenschappen terzake onderwijs.

De artikelen 4, 5, 6 en 9 van het bestreden besluit leiden er geenszins toe dat de onderwijsbevoegdheid van de Gemeenschappen zou worden uitgehold.

In het bestreden besluit wordt enkel de minimale inhoud van de leerprogramma's vastgesteld die de federale overheid noodzakelijk acht om de beroepstitels te dragen.

In het bestreden besluit worden dan ook enkel domeinen vermeld die het leerprogramma op zijn minst moet omvatten. De concrete inhoud van de vakken of opleidingsonderdelen in elk van de drie opleidingen, het aantal uren dat ze moeten worden gedoceerd, de verdeling ervan over het curriculum, met andere woorden de organisatie- en beleidsbevoegdheid van de Gemeenschappen worden ten volle gerespecteerd";

2.1.3.1. Overwegende dat de verzoekende partij in haar memorie van wederantwoord aangaande het eerste middelonderdeel aanvoert :

"Wanneer het bestreden besluit enerzijds vereist dat voor het uitoefenen van de gecombineerde beroepen van bandagist-orthesist, orthesist-prothesist en bandagist-orthesist-prothesist bovenop het diploma dat toegang geeft tot één van deze beroepen of van de combinatie van twee van deze beroepen, tevens vereist dat er aanvulling dient te zijn met de laatste twee jaren van de opleiding in het andere vakgebied dan datgene waarvoor de betrokkene een diploma heeft (artikelen 7, 8 en 9, telkens 1°), en anderzijds vereist dat voor het uitoefenen van de respectievelijke afzonderlijke beroepen de betrokkene houder dient te zijn van een diploma dat een opleiding bekroont van ten minste drie jaar in een afdeling respectievelijk 'bandages', 'orthesen' of 'prothesen', dan wordt aan de Gemeenschappen noodzakelijkerwijze belet om in de eerste twee jaren van deze opleidingen in de gemeenschappelijke inrichting, subsidiëring of erkenning ervan te voorzien.

Zoals uiteengezet in het verzoekschrift vermag de federale wetgever, luidens het arrest van het Arbitragehof nr. 81/96 van 18 december 1996, het uitoefenen van de geneeskunst en de paramedische beroepen afhankelijk te stellen van een erkenning, en de erkenning te onderwerpen aan vereisten van onder meer studie en opleiding, doch zonder zich te mengen in de organisatie van de opleiding en het beleid van inzake het onderwijs. Ten aanzien van de aangevochten wet oordeelde het Arbitragehof dat aan die vereiste was voldaan, doordat de federale wetgever de erkenning voor de uitoefening van de kinesitherapie afhankelijk stelde van een opleiding van vier jaar, zonder zelf de keuze te maken of die opleiding aan de universiteit dan wel in het hoger onderwijs moet worden georganiseerd.

In het licht van deze rechtspraak is het duidelijk dat de federale regering bij het nemen van het bestreden besluit veel verder is gegaan en de door het Arbitragehof bedoelde scheidingslijn heeft overschreden.

Ook al behoort het de federale overheid een minimum van opleidingsduur te bepalen, gaat zij haar bevoegdheid te buiten door te stellen dat de betrokkene houder dient te zijn van een diploma dat een opleiding bekroont van ten minste drie jaar in een afdeling, aangevuld met de twee laatste jaren van de opleiding in een andere afdeling.

Overigens kan de verwerende partij niet ontkennen de inrichting van afzonderlijke 'afdelingen' bandagen, orthesen en prothesen op te leggen binnen dewelke de opleiding dient te worden gevolgd, wat op zich reeds een inmenging impliceert in de organisatie van het onderwijs.

(...)"

2.1.3.2. Overwegende dat dezelfde partij m.b.t. het tweede onderdeel van het middel nog repliceert :

"De in het verzoekschrift omschreven en duidelijk omlijnende bevoegdheden van de Gemeenschappen terzake de organisatie van het in te richten, te subsidiëren of te erkennen onderwijs, waarbij er grondwettelijk geen plaats meer is voor enige bemoeienis van de federale overheid in de inhoud van de programma's, worden door het bestreden besluit wel degelijk geschonden, zeker in het licht van het evenredigheidsbeginsel dat als algemeen rechtsbeginsel van toepassing is op de onderlinge verhoudingen tussen het Rijk, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Dit beginsel wordt als volgt omschreven : geen enkele overheid mag bij het voeren van het beleid dat haar is toevertrouwd, zonder dat daartoe een minimum aan redelijke gronden voorhanden is, zo verregaande maatregelen treffen dat een andere overheid het buitenmate moeilijk krijgt om het beleid dat haar is toevertrouwd doelmatig te voeren.

Welnu, de verzoekende partij is van mening dat, indien voor de theoretische opleiding van elk der afdelingen vanwege de federale overheid wordt vereist dat op zijn minst elf (11) verplichte vakken dienen voor te komen (12 voor de afdeling prothesen) naast zeven (7) verplichte vakken voor de theoretische-praktische opleiding, er geen plaats meer is voor de Gemeenschappen om de inhoud van de vakken of opleidingsonderdelen nog verder in te vullen in die zin dat dan nog sprake kan zijn van een eigen beleid terzake dit onderwijs";

2.1.4. Overwegende dat de verzoekende partij in haar laatste memorie t.a.v. haar tweede middelonderdeel nogmaals stelt dat de Gemeenschappen onvoldoende ruimte wordt gelaten om inhoudelijk hun onderwijsbevoegdheid uit te oefenen, dit door de omvang van de voorgeschreven opleiding; dat voorts wordt aangevoerd dat ten gevolge daarvan de opleidingsduur zal moeten worden verlengd, zelfs in voltijds onderwijs, zodat ook de organisatorische bevoegdheid van de Gemeenschappen ter zake het onderwijs zou worden aangetast;

2.2.1. Overwegende dat artikel 127, § 1, eerste lid, 2°, van de Grondwet als volgt luidt :

"§ 1 De Raden van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap regelen, ieder wat hem betreft, bij decreet :

(...)

2° het onderwijs, met uitsluiting van :

- a) de bepaling van het begin en het einde van de leerplicht;
- b) de minimale voorwaarden voor het uitreiken van de diploma's;
- c) de pensioenregeling";

Overwegende dat de federale overheid bevoegd is gebleven voor de regeling inzake de uitoefening van de geneeskunst en de paramedische beroepen; dat die overheid op grond van die bevoegdheid regels kan vaststellen voor de toegang tot een medisch of paramedisch beroep; dat die bevoegdheid de bevoegdheid impliceert om de toegang tot zulk een beroep afhankelijk te stellen van het slagen voor een bepaald examen of het behalen van een bepaald diploma; dat de federale overheid daarbij de minimale inhoud van de vereiste opleiding kan bepalen, daar waar het bepalen van de concrete inhoud van de opleiding tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort;

2.2.2. Overwegende dat in het eerste middelonderdeel in essentie wordt aangevoerd dat het bestreden besluit ingrijpt in de organisatie en het beleid van het onderwijs; dat dit op de eerste plaats zo zou zijn, omdat voor de diploma's die toegang verlenen tot respectievelijk het beroep van bandagist, orthesist en prothesist, de oprichting, subsidiëring of erkenning van afzonderlijke

afdelingen voor de drie beroepen wordt opgelegd (artikelen 4,1° - 5,1° - 6,1°) - hetgeen bovendien blijkt uit de lezing van de artikelen 7,1°, 8,1° en 9,1°, terwijl het opgelegde minimum leerprogramma voor deze opleidingen veel gelijkenissen vertoont, zodat het een redelijke beleidsoptie voor de Gemeenschappen kan zijn in de eerste twee jaren van deze opleidingen in de gemeenschappelijke inrichting, subsidiëring of erkenning ervan te voorzien (punt 5, eerste en derde streepje van het verzoekschrift);

Overwegende dat het verweer dat de tegenpartij hier tegenover stelt dubbelzinnig is; dat zij immers aan de ene kant stelt dat niets belet dat de Gemeenschappen de gemeenschappelijke vakken gelijktijdig voor de drie beroepen aanbieden, doch aan de andere kant opmerkt dat een aantal van de gemeenschappelijke domeinen concreet anders moeten worden ingevuld voor bandage, voor orthese en voor prothese;

Overwegende dat een samenlezing van de hierboven vermelde bepalingen van het bestreden besluit tot de conclusie noopt dat de mogelijkheid voor de Gemeenschappen om bijvoorbeeld te opteren voor een aan de drie beroepen gemeenschappelijke opleiding gedurende de eerste twee jaren quasi onmogelijk wordt gemaakt; dat het bestreden besluit zich aldus op het domein van de organisatie en het beleid inzake onderwijs begeeft, en zich zo bevoegdheden van de Gemeenschappen aanmeet; dat het middel in die mate gegrond is waar het de onwettigheid van de artikelen 4,1°, 5,1°, 6,1°, 7,1°, 8,1°, en 9,1° aanvoert;

2.2.3. Overwegende dat volgens het eerste middelonderdeel op de tweede plaats de bevoegdheid van de Gemeenschappen zou zijn geschonden doordat in artikel 9,1°, vijfde lid voor het enkel diploma dat rechtstreeks toegang verleent tot het gecombineerde beroep van bandagist - orthesist - prothesist een opleiding wordt vereist van minstens drie jaar in het kader van een voltijds (hoger) onderwijs, daar waar het tot de uitsluitende bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort te kiezen of zij opteren voor voltijds of deeltijds onderwijs (punt 5, tweede streepje, van het verzoekschrift);

Overwegende dat met de verwerende partij wordt vastgesteld dat de desbetreffende bepaling niet voorschrijft dat een opleiding van minstens drie jaar in voltijds onderwijs moest zijn gevolgd, maar wel een opleiding "die

overeenstemt met" dergelijke opleiding; dat de bekritiseerde bepaling een opleiding in deeltijds onderwijs die overeenkomt met minstens drie jaar voltijds onderwijs derhalve niet uitsluit; dat dit subonderdeel van het middelonderdeel niet opgaat;

2.2.4. Overwegende, wat het tweede middelonderdeel betreft, dat de verschillende artikelen m.b.t. de leerprogramma's opleggen welke vakdomeinen de diverse opleidingen "op zijn minst" moeten omvatten, en de opleidingen niet exhaustief regelen; dat niet wordt aangetoond dat de federale overheid verder is gegaan dan in redelijkheid nodig was om minimale inhoudelijke eisen te stellen aan de opleiding die de kwaliteit van de zorgverstrekking moet waarborgen; dat ook op het vlak van de opgelegde vakdomeinen de Gemeenschappen nog beschikken over beleidsvrijheid voor de concrete inhoudelijke invulling van die domeinen; dat derhalve niet blijkt dat de federale overheid haar bevoegdheid op een zulkdanige manier heeft uitgeoefend dat het de Gemeenschappen onmogelijk wordt gemaakt hun bevoegdheden op het vlak van het onderwijs zinvol in te vullen, zodat het evenredigheidsbeginsel niet miskend wordt; dat het middelonderdeel ongegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

In de artikelen 4, 1°, 5, 1°, 6, 1°, 7, 8, en 9, 1° van het koninklijk besluit van 6 maart 1997 betreffende de beroepstitel en de kwalificatievereisten voor de uitoefening van het beroep van bandagist, van orthesist, van prothesist en houdende vaststelling van de lijst van technische prestaties en de lijst van handelingen waarmee een bandagist, orthesist, prothesist door een arts kan worden belast (B.S. van 16 mei 1997) worden respectievelijk vernietigd : in

- artikel 4,1° : de woorden "houder zijn van een diploma dat een opleiding bekroont van ten minste drie jaar in een afdeling bandagen, aangevuld met twee jaar bedrijfsbeleidsgerichte cursussen, beiden gevolgd in een inrichting opgericht, gesubsidieerd of erkend door de bevoegde overheid, volgend op het hoger secundair onderwijs";

- artikel 5,1° : de woorden "houder zijn van een diploma dat een opleiding bekroont van ten minste drie jaar in een afdeling orthesen, aangevuld met twee jaar bedrijfsbeleidsgerichte cursussen, beiden gevolgd in een inrichting opgericht, gesubsidieerd of erkend door de bevoegde overheid, volgend op het hoger secundair onderwijs";
- artikel 6,1° : de woorden "houder zijn van een diploma dat een opleiding bekroont van ten minste drie jaar in een afdeling prothesen, aangevuld met twee jaar bedrijfsbeleidsgerichte cursussen, beiden gevolgd in een inrichting opgericht, gesubsidieerd of erkend door de bevoegde overheid, volgend op het hoger secundair onderwijs";
- artikel 7 : de woorden "1° houder zijn van een diploma dat toegang geeft tot het beroep van bandagist of orthesist, aangevuld met de laatste twee jaren van de opleiding in het andere vakgebied dan datgene waarvoor de betrokkene een diploma heeft evenals de twee daarbijhorende jaren stage";
- artikel 8 : de woorden "1° houder zijn van een diploma dat toegang geeft tot het beroep van orthesist of prothesist, aangevuld met de laatste twee jaren van de opleiding in het andere vakgebied dan datgene waarvoor de betrokkene een diploma heeft evenals de twee daarbijhorende jaren stage";
- artikel 9,1° : de woorden "ofwel houder zijn van de diploma's die toegang geven tot de combinatie van de beroepen bandagist-orthesist of van de beroepen orthesist-prothesist, aangevuld met de laatste twee jaren van de opleiding in het andere vakgebied dan die waarvoor de betrokkene een diploma heeft evenals de twee daarbijhorende jaren stage.
De duur van de stage moet gestaafd worden bij middel van documenten van de sociale zekerheid".

Artikel 2.

Het beroep wordt voor het overige verworpen.

Artikel 3.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het bestreden besluit.

Artikel 4.

De kosten van het beroep, bepaald op 173,53 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op
vierentwintig april tweeduizend en drie, door de VIIe kamer, die was sameng-
esteld uit :

Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de HH.	R. STEVENS,	staatsraad,
	E. BREWAEYS,	staatsraad,
	Th. VAN RAEMDONCK,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

Th. VAN RAEMDONCK.

M.-R. BRACKE.